

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ
Τμήμα Μελετών

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΗ «ΔΙΑΥΓΕΙΑ»

Αρ. πρωτ.: 6167
Αθήνα, 18/06/2024

Ταχ. Δ/ση: Δώρου 7 - 9
Τ.Κ. – Πόλη: 104 32, Αθήνα
Πληροφορίες : Γ. Κυρίτσης, Π. Μπαράκου
213 2124 738, 741
eMail: eaadhsy@eaadhsy.gr

Προς: Ως Πίνακας Αποδεκτών
(μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)

Ιστότοπος: www.hsppa.gr
www.eaadhsy.gr

ΘΕΜΑ: Διατάξεις σχετικές με την υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικού τιμολογίου από τους οικονομικούς φορείς.

Σχετ:

1. Η με αριθμ. 52445 ΕΞ 2023/ 04.04.2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς» [(Β' 2385/12-4-2023), με διορθ. σφαλ. στο ΦΕΚ Β.3061/9-5-2023].
2. Η με αριθμ. πρωτ. οικ. 78366 ΕΞ 2023/19-05-2023 εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών με θέμα: «Κοινοποίηση διατάξεων σχετικά με την υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς» (ΑΔΑ: 6ΑΒΡΗ-Ι08).
3. Η με αριθμ. οικ. 82240 ΕΞ 2024/11.06.2024 εγκύκλιος του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της κοινής υπουργικής απόφασης(κυα) 46901 ΕΞ 2024/01.04.2024 «Τροποποίηση της υπό στοιχεία οικ. 98979 ΕΞ 2021/10.08.2021 κοινής υπουργικής απόφασης "Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων δυνάμει του ν. 4601/2019 (Α' 44)" (Β'3766)» (Β.2120)»

Α. Σε συνέχεια της δημοσίευσης της υπό (1) σχετικής Κοινής Υπουργικής Απόφασης ως προς την υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς, καθώς και της υπό (2) σχετικής εγκυκλίου του Υπουργείου Οικονομικών, για τις οποίες έχουν αναρτηθεί ανακοινώσεις στην ιστοσελίδα της Αρχής, υπενθυμίζονται τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το άρθρο 1 "Χρόνος έναρξης της υποχρέωσης υποβολής ηλεκτρονικού τιμολογίου από τους οικονομικούς φορείς" της ανωτέρω ΚΥΑ, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τιμολόγια και οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά τιμολόγια, που είναι σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων.

Η έναρξη ισχύος της σχετικής υποχρέωσης, ως προς τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των νόμων 4412/2016 και 4413/2016, καθορίζεται σε τρία διαφορετικά χρονικά σημεία, όπως αυτά ρητά προσδιορίζονται στις περιπτώσεις (α) έως (γ) της παραγράφου 2 του ως άνω άρθρου, ανάλογα με την κατηγορία της αναθέτουσας αρχής/ αναθέτοντα φορέα. Για τις περιπτώσεις (α) και (β) έχουν ήδη εκκινήσει οι σχετικές υποχρεώσεις, στα αντίστοιχα χρονικά σημεία που προβλέπονται ρητά σε αυτές.

Με το παρόν υπενθυμίζεται ειδικότερα, η έναρξη ισχύος της σχετικής υποχρέωσης για τις **συμβάσεις που εμπίπτουν στην περίπτωση (γ) της παρ. 2 του άρθρου 1 της ΚΥΑ**, σύμφωνα με την οποία η σχετική υποχρέωση των οικονομικών φορέων για την υποβολή ηλεκτρονικού τιμολογίου αρχεται, για συμβάσεις που συνάπτονται ή/και εκτελούνται από λοιπές αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, πλην των αναφερόμενων στις περιπτώσεις (α) και (β), οι διαδικασίες σύναψης των οποίων **εκκινούν¹ μετά την 1η.6.2024.**

Συναφώς επισημαίνεται ότι, για όλες τις ως άνω διαδικασίες που εκκινούν μετά την πάροδο της 01.06.2024, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς **οφείλουν να περιλαμβάνουν ρητή πρόβλεψη στα έγγραφα της σύμβασης (διακήρυξη, πρόσκληση υποβολής προσφορών, κλπ) αναφορικά με την υποχρέωση των οικονομικών φορέων για έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων.**

Β. Περαιτέρω, σας ενημερώνουμε ότι δημοσιεύθηκε ο **ν.5104/2024 (Α/58) "Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις"**, στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' (ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ) του οποίου και ειδικότερα με τα άρθρα 94 και 95 αυτού, επέρχονται τροποποιήσεις στα άρθρα 148 και 151 του ν. 4601/2019, αντίστοιχα, και οι οποίες έχουν ως ακολούθως:

Άρθρο 94 Πεδίο εφαρμογής ηλεκτρονικής τιμολόγησης - Τροποποίηση παρ.2 άρθρου 148 ν. 4601/2019

"Στην περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 148 του ν. 4601/2019 (Α' 44), περί αντικειμένου, πεδίου εφαρμογής και εξαιρέσεων του νόμου, η τελευταία φράση «κανόνες για τα ηλεκτρονικά τιμολόγια που εκδίδονται για κάθε κατηγορία δαπάνης των αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, όπως ορίζονται στο άρθρο 149 του παρόντος» τίθεται ως περ. δ), και το άρθρο 148 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 148 (άρθρο 1 της Οδηγίας 2014/55/ΕΕ) Αντικείμενο - πεδίο εφαρμογής - εξαιρέσεις

1. Σκοπός των άρθρων 148 έως 154 είναι η προσαρμογή της νομοθεσίας στην Οδηγία 2014/55/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (L 133) για την έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων.

2. Ο παρών θεσπίζει κανόνες για τα ηλεκτρονικά τιμολόγια που εκδίδονται κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας αυτών, οι οποίες υπάγονται στους νόμους 3978/2011 (Α' 137), 4412/2016 (Α' 147) και 4413/2016 (Α' 148) και, ειδικότερα, καταλαμβάνει:

α) συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας,

β) δημόσιες συμβάσεις και συμβάσεις έργων, εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, προμηθειών και γενικών υπηρεσιών,

γ) συμβάσεις παραχώρησης έργων και υπηρεσιών, καθώς, επίσης, και

δ) **κανόνες για τα ηλεκτρονικά τιμολόγια που εκδίδονται για κάθε κατηγορία δαπάνης των αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, όπως ορίζονται στο άρθρο 149 του παρόντος.**

3. Ο παρών δεν καταλαμβάνει τα ηλεκτρονικά τιμολόγια που εκδίδονται κατά την εκτέλεση συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3978/2011, στις οποίες η σύναψη και η εκτέλεση της σύμβασης έχουν χαρακτηριστεί απόρρητες ή πρέπει να συνοδεύονται από ειδικά μέτρα ασφαλείας κατ' εφαρμογή των κείμενων νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών

¹ Το χρονικό σημείο εκκίνησης των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, το οποίο αποτελεί κριτήριο για την υπαγωγή στις περιπτώσεις της παρ. 2 (α) έως (γ) του άρθρου 1 της ως άνω ΚΥΑ καθορίζεται, κατά περίπτωση, από τα άρθρα 61, 120, 290 και 330 του ν. 4412/2016 και 69 του ν. 4413/2016.

διατάξεων και με τον όρο ότι τα ουσιώδη εθνικά συμφέροντα δεν μπορούν να προστατευτούν με λιγότερο οχληρά μέτρα.»."

Άρθρο 95 Υποβολή ηλεκτρονικού τιμολογίου - Τροποποίηση άρθρου 151 ν. 4601/2019

"Στο άρθρο 151 του ν. 4601/2019, περί υποβολής, παραλαβής και επεξεργασίας ηλεκτρονικών τιμολογίων, προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 151 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 151 Υποβολή, παραλαβή και επεξεργασία ηλεκτρονικών τιμολογίων

Οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τιμολόγια και οι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά τιμολόγια, που είναι σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο έκδοσης ηλεκτρονικών τιμολογίων, όπως αυτό ορίζεται στην περ. 12 του άρθρου 149. Από την υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικού τιμολογίου εξαιρούνται οι οικονομικοί φορείς, στο πλαίσιο:

α) συμβάσεων και συναλλαγών που εκτελούνται αποκλειστικά στο εξωτερικό,

β) συναλλαγών, που διέπονται από ειδικούς διαδικαστικούς κανόνες διεθνούς οργανισμού ή διεθνούς συνθήκης ή διακρατικής συμφωνίας,

γ) ειδικών συμβάσεων ή συμφωνιών, με αντικείμενο την προμήθεια υλικού μέσω στρατιωτικών πωλήσεων εξωτερικού («Foreign Military Sales - FMS»)."

Γ. Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι εκδόθηκε η με αριθμ. οικ. 82240 ΕΞ 2024/11.06.2024 εγκύκλιος του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της κοινής υπουργικής απόφασης(κυα) 46901 ΕΞ 2024/01.04.2024 «Τροποποίηση της υπό στοιχεία οικ. 98979 ΕΞ 2021/10.08.2021 κοινής υπουργικής απόφασης "Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων δυνάμει του ν. 4601/2019 (Α' 44)" (Β'3766)» (Β.2120)». Με την εν λόγω εγκύκλιο παρέχονται συμπληρωματικά οδηγίες/διευκρινίσεις για την εφαρμογή των διατάξεων της ως άνω ΚΥΑ αναφορικά με την ηλεκτρονική τιμολόγηση στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων και ειδικότερα οδηγίες την απόρριψη και τη διαδικασία διόρθωσης και επανυποβολής ηλεκτρονικού τιμολογίου.

Με εντολή Προέδρου
Η Αναπληρώτρια
Γενική Διευθύντρια

Μίνα Καλογρίδου

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Προέδρου
2. Γραφείο Νομικού Συμβούλου
3. Γενική Διεύθυνση
4. Διεύθυνση Μελετών και Γνωμοδοτήσεων
5. Διεύθυνση Συντονισμού
6. Διεύθυνση Ελέγχου
7. Διεύθυνση Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων & Ηλεκτρονικής Υποστήριξης
9. Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης
10. Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Προεδρία της Δημοκρατίας
2. Βουλή των Ελλήνων
3. Όλα τα Υπουργεία / Γενικές-Ειδικές Γραμματείες
(Γραφεία κ. Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Δ/νσεις Νομοθετικού έργου, Τμήματα Προμηθειών, προς περαιτέρω ενημέρωση και εποπτευομένων φορέων)
4. Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών:
Γραφείο Υπουργού κ. Κ. Χατζηδάκη (ministeroffice@minfin.gr)
5. Υπουργείο Εξωτερικών:
Γραφείο Υπουργού κ. Γ. Γεραπετρίτη (grypex@mfa.gr)
6. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας:
Γραφείο Υπουργού κ. Ν. Δένδια (minister.secretary@mod.mil.gr)
7. Υπουργείο Εσωτερικών:
Γραφείο Υπουργού κ. Θ. Λιβάνιου (ypourgou@ypes.gr)
8. Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού:
Γραφείο Υπουργού κ. Κ. Πιερρακάκη (minister@minedu.gov.gr)
(προς περαιτέρω κοινοποίηση και στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης)
9. Υπουργείο Υγείας:
Γραφείο Υπουργού κ. Α. Γεωργιάδη (minister@moh.gov.gr)
10. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη:
Γραφείο Υπουργού κ. Μ. Χρυσοχοϊδη (minister@citizen-protection.gov.gr)
11. Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών:
Γραφείο Υπουργού κ. Χρ. Σταϊκούρα (gram-ypourgou@yme.gov.gr)
12. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας:
Γραφείο Υπουργού κ. Θ. Σκυλακάκη (secmin@ypen.gr)
13. Υπουργείο Ανάπτυξης:
Γραφείο Υπουργού κ. Π. Θεοδωρικάκου (minister.sec@mnec.gr)
14. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης:
Γραφείο Υπουργού κυρίας Ν. Κεραμέως (ypourgou_erg@yeka.gr)
15. Υπουργείο Δικαιοσύνης:
Γραφείο Υπουργού κ. Γ. Φλωρίδη (grammateia@justice.gov.gr)
16. Υπουργείο Πολιτισμού:
Γραφείο Υπουργού κυρίας Στ. Μενδώνη (minoff@culture.gr)
(προς περαιτέρω κοινοποίηση στις Εφορείες Αρχαιοτήτων)
17. Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου:
Γραφείο Υπουργού κ. Ν. Παναγιωτόπουλου (minister@migration.gov.gr)
18. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας:
Γραφείο Υπουργού κυρίας Σ. Ζαχαράκη (info@sofiazacharaki.gr)
19. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:
Γραφείο Υπουργού κ. Κ. Τσιάρα (minister-mailbox@hq.minagric.gr)
20. Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής:
Γραφείο Υπουργού κ. Χρ. Στυλιανίδη (minister@yna.gov.gr & minister.office@yna.gov.gr)
21. Υπουργείο Τουρισμού:
Γραφείο Υπουργού κυρίας Ο. Κεφαλογιάννη (minister@mintour.gr)
22. Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης:
Γραφείο Υπουργού κ. Δ. Παπαστεργίου (sec@mindigital.gr)
23. Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας:
Γραφείο Υπουργού κ. Β. Κικίλια (minister@civilprotection.gr)
24. Υπουργό Επικρατείας κ. Μ. Βορίδη(ypelikrateias@primeminister.gr)

25. Υπουργό Επικρατείας κ. Χρ.-Γ. Σκέρτσο (mincoord@primeminister.gr)
26. Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό κ. Α. Κοντογεώργη (depminkontogeorgis@primeminister.gr)
27. Γενικό Γραμματέα Νομικών & Κοινοβουλευτικών Θεμάτων κας Χρ. Τσάκωνα (office@gslegal.gov.gr)
28. Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γρ. Γενικού Γραμματέα (gen-sec@gge.gr))
29. Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Γρ. Γενικού Γραμματέα ggy@yme.gov.gr)
30. Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) (protokollo@ekapy.gov.gr), (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στις Υγειονομικές Περιφέρειες (ΥΠΕ), τα νοσοκομεία και τους εποπτευόμενους φορείς Υπουργείου Υγείας, Τμήματα Προμηθειών)
31. Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Γραφεία κ. Γενικών Γραμματέων, Δ/νσεις Νομοθετικού, προς περαιτέρω κοινοποίηση και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Τμήματα / Γραφεία Προμηθειών, Τεχνικών Υπηρεσιών)
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας– Ιονίου
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας–Θράκης
32. Ανεξάρτητες Αρχές (Γραφεία κ. Προέδρων/Διοικητών)
33. Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων.